

**STANOWISKO
KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP
z dnia 24 stycznia 2011 roku**

dotyczące

**Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego
Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów
pt. Wnioski z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej,
społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności**

COM(2010) 642 final, 9.11.2010

Wziąwszy pod uwagę:

1. Komunikat Komisji *Wnioski z piątego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności* (COM(2010) 642/3),
2. Piąte sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej,
3. Komunikat Komisji *EUROPA 2020 Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu* (COM(2010) 2020),
4. Komunikat Komisji *Przegląd budżetu UE* (COM(2010) 700),
5. Stanowisko Rządu RP ws. przyszłości polityki spójności, przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 18 sierpnia 2010 r.,
6. Stanowisko Konwentu Marszałków Województw RP z dnia 18 czerwca 2010 r. ws. przyszłości polityki spójności i polityki regionalnej,
7. Priorytety i program polskiego przewodnictwa w Radzie UE w II połowie 2011 r., przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 21 lipca 2010 r.

Konwent Marszałków Województw RP przedstawia swoje stanowisko w sprawie przyszłego kształtu Polityki Spójności i roli, jaką powinna ona odgrywać w integracji europejskiej.

1. **Konwent Marszałków** z uznaniem przyjmuje podkreślenie kluczowej roli polityki spójności w tworzeniu warunków dla inteligentnego i zrównoważonego rozwoju, przy jednoczesnym promowaniu harmonijnego rozwoju Unii Europejskiej przez przeciwdziałanie regionalnym dysproporcjom zarówno między regionami, jak i wewnątrz nich.
2. Zdaniem **Konwentu Marszałków** Piąte sprawozdanie w sprawie spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej słusznie wykazuje, że za sprawą polityki spójności powstały nowe miejsca pracy, wzmocniono kapitał ludzki, rozwinięto infrastrukturę i poprawiono stan środowiska. **Konwent Marszałków** podkreśla, że istotne jest rozsądne powiązanie polityki spójności ze Strategią „Europa 2020”. Strategia „Europa 2020” w małym stopniu koncentruje się na wyrównywaniu szans pomiędzy obszarami wysokorozwiniętymi a regionami nowych państw członkowskich. Ścisłe powiązanie *Strategii* z polityką spójności nie zagwarantuje kontynuacji pomocy biedniejszym regionom Unii Europejskiej w nadrobianiu zaległości rozwojowych.
3. **Konwent Marszałków** podkreśla, że polityka spójności powinna cechować się zintegrowanym podejściem do rozwoju z silnym odniesieniem terytorialnym. W tym kontekście niezmiernie istotna jest identyfikacja przez państwa członkowskie specyficznych lokalnych i regionalnych potencjałów rozwojowych oraz obszarów

problemowych. W związku z tym zasadne jest, aby w projekcie rozporządzenia ogólnego znalazły się zapisy umożliwiające określenie tych kwestii przez państwa członkowskie w ścisłej współpracy z regionami. Regiony powinny wskazać swoje potencjały i obszary problemowe, gdyż takie podejście przyczyni się do zintegrowanego, wielosektorowego podejścia do realizacji polityki spójności, zwiększając konkurencyjność przestrzeni UE.

4. **Konwent Marszałków** uznaje potrzebę przeprowadzenia reformy polityki spójności. Reforma ta powinna pozwolić na ukierunkowanie polityki na efekty przy zachowaniu jej nadrzędnego, traktatowego celu, tj. spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej UE. **Konwent Marszałków** podkreśla przy tym, że wszelkie koncepcje reformy muszą respektować traktatowy cel polityki spójności, który eksponuje zmniejszenie dysproporcji w poziomach rozwoju poszczególnych regionów. W związku z tym powiązanie polityki spójności z priorytetami i modelem wzrostu, wynikającymi ze strategii „Europa 2020”, czyli aktem o niższej randze w stosunku do postanowień traktatowych, nie może skutkować radykalną zmianą dotychczasowego modelu tej polityki. Priorytety finansowe polityki spójności w dalszym ciągu powinny w szczególności sposób odzwierciedlać potrzeby regionów słabych, a konstrukcja priorytetów tematycznych uwzględniać ich szczególne uwarunkowania rozwojowe.
5. **Konwent Marszałków** z niepokojem dostrzega brak wstępnej propozycji budżetowej dla polityki spójności na lata 2014-2020 podkreślając, że głównie wielkość dostępnych środków będzie warunkować zasięg, charakter oraz rozwiązania tej polityki.

Wzmacnianie programowania strategicznego

6. **Konwent Marszałków** popiera propozycję Komisji, zgodnie z którą wspólne ramy strategiczne, będące głównym narzędziem realizacji celów strategii „Europa 2020”, powinny obejmować zarówno fundusze polityki spójności, jak i fundusze rozwoju obszarów wiejskich i rybołówstwa. Ramy te powinny transponować cele tej Strategii na konkretne priorytety polityki spójności, wspólnej polityki rolnej, polityki rybackiej oraz pozostałych polityk nastawionych na wspieranie rozwoju gospodarczego. Powinny również określać sposób koordynacji pomiędzy różnymi politykami i programami unijnymi.
7. **Konwent Marszałków** opowiada się za zintegrowanym podejściem do programowania strategicznego i wyraża sprzeciw wobec zastępowania podejścia zintegrowanego podejściem sektorowym. Wyrazem braku całościowego, zintegrowanego podejścia do procesów rozwojowych jest m.in. dualizm różnych polityk – np. dotyczących rozwoju obszarów wiejskich i rozwoju regionalnego.
8. **Konwent Marszałków** dostrzega zagrożenie dla regionalnego wymiaru europejskiej polityki spójności, co może utrudnić jej kompleksową, zintegrowaną, a przez to efektywną interwencję na poziomie regionalnym. **Konwent Marszałków** stoi na stanowisku, że podstawowe warunki dla zregionalizowanej i skutecznej interwencji polityki spójności i innych polityk UE, to przede wszystkim:
 - a) ustanowienie kontraktów rozwojowych, obejmujących fundusze polityki spójności, rozwoju obszarów wiejskich i rybołówstwa;
 - b) przywrócenie modelu wielofunduszowych programów operacyjnych;
 - c) regionalizacja zarządzania programami Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej w odniesieniu to takich zagadnień, jak:
 - o poprawa jakości życia i wyposażenia w infrastrukturę;
 - o dywersyfikacja i wzrost aktywności gospodarczej;
 - o aktywizacja społeczna i rozwój lokalny.

9. **Konwent Marszałków** zwraca uwagę na to, że koordynacja polityk i programów unijnych nie powinna ograniczać się jedynie do poziomu strategicznego. Istotne jest również kreatywne podejście w odniesieniu do poziomu wdrożeniowego (operacyjnego). Przy zachowaniu specyfiki celów i uwarunkowań regulacyjnych polityki spójności oraz polityki rolnej i rybackiej należy rozważyć możliwie najdalej idącą integrację zarządzania różnymi strumieniami wsparcia na szczeblu regionalnym, przechodząc od sektorowego do terytorialnego modelu zarządzania, włączając w to decentralizację zarządzania funduszami rozwoju obszarów wiejskich.
10. **Konwent Marszałków** w nowej strategii programowania opowiada się za określeniem wzajemnych powiązań pomiędzy: Krajowym Programem Reform, wspólnymi ramami strategicznymi, umową o partnerstwie w dziedzinie rozwoju i inwestycji (tzw. kontraktem rozwojowym) oraz krajowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi (zarówno na poziomie krajowym, jak i regionalnym). Od tego zależy efektywna i skuteczna realizacja wszystkich polityk objętych wspólnymi ramami strategicznymi.
11. W związku z powyższym **Konwent Marszałków** wskazuje na konieczność zmiany podejścia do opracowania i realizacji Krajowego Programu Reform w państwach członkowskich. W związku z planowaną przez Komisję reformą polityki spójności KPR powinien stać się prawdziwą strategią rozwoju, określającą ścieżki realizacji celów Strategii „Europa 2020” oraz strategii krajowych. To właśnie KPR, według Komisji, ma stanowić podstawę do zawierania kontraktu rozwojowego między Komisją i państwem członkowskim. Sprawność i efektywność realizacji KPR będzie stanowić o powodzeniu realizacji krajowej polityki rozwoju. Oznacza to również, że KPR nie powinien być ograniczony wyłącznie do polityki spójności, ale powinien obejmować wszystkie polityki unijne realizujące cele Strategii „Europa 2020”. Istotną kwestią jest również nadanie odpowiedniego tempa prac nad kształtem KPR, który będzie wyznaczać zakres i podział prac nad wdrażaniem poszczególnych polityk wspólnotowych w kraju członkowskim.
12. **Konwent Marszałków** zwraca uwagę na konieczność zweryfikowania założeń co do stron kontraktu rozwojowego, a także liczby takich kontraktów zawieranych w odniesieniu do danego państwa członkowskiego. Założenie o jednym kontrakcie dla każdego kraju członkowskiego, zawierany na szczeblu rządowym, będzie trudne do pogodzenia z oczekiwaniem, aby określone w nim zobowiązania były możliwe konkretne i weryfikowalne, ukierunkowane na efekty, przy wykorzystaniu specyficznych terytorialnych zasobów rozwojowych. Istnieje niebezpieczeństwo, że jednolity i zawierany na szczeblu krajowym kontrakt nie pozwoli na powiązanie zobowiązań ze zróżnicowaniem uwarunkowań rozwojowych różnych terytoriów.

Większa koncentracja tematyczna

13. **Konwent Marszałków** z uznaniem przyjmuje deklarowane w Komunikacie Komisji zwiększenie koncentracji tematycznej, która powinna wzmocnić efektywność interwencji europejskiej polityki spójności. Dzięki tej koncentracji środki finansowe zostaną odpowiednio ukierunkowane, co wzmocni oddziaływanie na sytuację społeczno-gospodarczą całej Unii Europejskiej. Należy więc zdefiniować odpowiednią liczbę celów i priorytetów z jasno określonym przedmiotowym i terytorialnym zakresem interwencji, zgodnym z celami Strategii Europa 2020. Jednakże z uwagi na duże zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi regionami i krajami UE, **Konwent Marszałków** postuluje zastosowanie podejścia elastycznego w zakresie określania celów i priorytetów w poszczególnych państwach członkowskich. Należy pozostawić krajom i regionom możliwość uzupełnienia listy celów i priorytetów o dodatkowe cele uwzględniające, np. specyfikę regionalną (terytorialną). Dotyczy to zwłaszcza regionów (krajów) konwergencyjnych, znajdujących się w gorszej sytuacji wyjściowej. Jednocześnie **Konwent Marszałków** sprzeciwia się propozycji tzw. earmarkingu sektorowego czy też „ringing-fencing” środków na wybrane sektory czy grupy docelowe.

Lepsze wyniki dzięki wprowadzeniu warunków i zachęt

14. **Konwent Marszałków** z zainteresowaniem obserwuje toczącą się dyskusję nad poszerzeniem mechanizmów warunkowości, które mogą stanowić fundament wzmacniający efektywność i skuteczność realizacji polityk Unii Europejskiej. W Komunikacie Komisji postuluje się silniejsze powiązanie polityki spójności z ramami unijnej polityki gospodarczej oraz rozszerzenie mechanizmów warunkowości na pozostałe części budżetu Unii Europejskiej. **Konwent Marszałków** zwraca uwagę, że stosowanie mechanizmów warunkowości nie powinno być zdominowane przez nakładanie kar i sankcji. Sankcje tworzą jedynie pozory sprawiedliwości tego mechanizmu, który odbije się bardziej na krajach słabiej rozwiniętych (konwergencyjnych). **Konwent Marszałków** opowiada się za szerszym stosowaniem systemu zachęt w ramach mechanizmu warunkowości, np. w postaci rezerw strukturalnych, aktywizujących państwa członkowskie do usuwania barier oddziaływania funduszy.
15. Polityka Spójności jest elementem wspierającym nowe zarządzanie gospodarcze, ale jej udział musi być zgodny z jej celami, zasadami pomocniczości, proporcjonalności i podziałem kompetencji. **Konwent Marszałków** sprzeciwia się obarczaniu Polityki Spójności odpowiedzialnością za zobowiązania innych polityk, a także stosowaniu kar finansowych w stosunku do regionów, Europejskiej Rezerwy Wykonania w wersji Komisji Europejskiej oraz uzależnienia zwrotów od rezultatów.
16. **Konwent Marszałków** dostrzega ryzyko w zaproponowanych przez Komisję nowych przepisach „zachęcających” do podejmowania reform. Uzależniają one uzyskanie wsparcia przez regiony z budżetu UE od sprawności realizacji reform i wypełniania zobowiązań na poziomie krajowym, na który regiony mają zdecydowanie niewielki wpływ. W związku z powyższym, mechanizm kryteriów warunkowości powinien uwzględniać istnienie w niektórych państwach członkowskich zdecentralizowanych systemów wdrażania instrumentów polityki spójności, gdzie istotna część wsparcia realizowana jest poprzez regionalne programy operacyjne. Kryteria warunkowości powinny być definiowane inaczej w odniesieniu do pomocy zarządzanej na poziomie krajowym, niż na poziomie regionalnym. W tym drugim przypadku kryteria powinny definiować zobowiązania, korespondujące z kompetencjami władz szczebla regionalnego, a w związku z tym powinny mieć charakter warunków odnoszących się do określonej logiki interwencji (*logic based conditionality*), czy też postępu realizacji celów (*performance based conditionality*).
17. **Konwent Marszałków** nie może zgodzić się z zakresem reform strukturalnych wspieranych tylko przez warunkowość w Polityce Spójności oraz pozostałych politykach unijnych. Konwent uznaje za wątpliwe zdefiniowanie warunkowości, ponieważ za brak dyscypliny budżetowej rządów mają być karane miasta i regiony. Takie powiązanie polityki makroekonomicznej z polityką regionalną jest całkowitą porażką instrumentów kształtowania polityki makroekonomicznej na poziomie Wspólnoty.

Lepsza ocena, wydajność i wyniki

18. **Konwent Marszałków** nie ma wątpliwości dotyczących słuszności proponowanego przez Komisję Europejską podejścia, w którym podstawowymi wskaźnikami decydującymi o alokacji funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności pozostaną odpowiednio: PKB per capita oraz dochód narodowy brutto na mieszkańca, co należy konsekwentnie wspierać. Zdaniem **Konwentu Marszałków** powinny być rozwijane prace metodologiczne, doskonalące grupy wskaźników, wykorzystujące przy tym wcześniejsze stanowisko Komitetu Regionów.
19. **Konwent Marszałków** zasadniczo uznaje konieczność wzmocnienia podejścia ukierunkowanego na wyniki, w tym doskonalenia mechanizmów oceny efektywności wsparcia, m.in. poprzez przyjęcie *ex-ante* przejrzystych i mierzalnych założeń i wskaźników dotyczących wyników. Należy przy tym racjonalnie wyważyć pomiędzy następującymi skrajnościami: z jednej strony demobilizującą indykatywnością takich

założeń i wskaźników, nie rodzącą żadnych finansowych konsekwencji w sytuacji ich nie osiągnięcia a stosowaniem sankcji, np. w związku z ocenami przeprowadzonymi w momencie poświadczenia do Komisji określonej kwoty środków. Biorąc pod uwagę pewien poziom nieprzewidywalności ryzyk dla realizacji założeń i wskaźników, warto dopuścić mechanizm elastycznego dostosowania warunków kontraktu do zmieniających się warunków gospodarczych, społecznych i prawnych wdrażania programów, np. przez możliwość przyjmowania widełkowo poziomów realizacji założeń i wskaźników, z ewentualnym wyznaczeniem progów ostrzegawczych lub też scenariuszowo, ze wskazaniem przewidywanych determinant realizacji danego scenariusza. Analiza ryzyk nie powinna być przeprowadzona wyłącznie na etapie *ex-ante*, ale także uaktualniana w miarę postępu wdrażania programu, biorąc pod uwagę zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą. Stworzenie takiego mechanizmu wymaga szybkiego opracowania założeń do systemu monitorowania osiągnięcia efektów wsparcia na poziomie UE oraz kraju członkowskiego.

20. Ewaluacja i modelowanie makroekonomiczne jest najlepszym sposobem ilustracji wartości dodanej europejskiej polityki spójności. **Konwent Marszałków** opowiada się za podjęciem studiów służących eliminacji różnych niedostatków ewaluacji i modelowania, jak np. brak przełożenia wyników ewaluacji *ex post* na modyfikacje polityki.
21. Zdaniem **Konwentu Marszałków** pilnej oceny wymagają zmiany i korekty regulacji prawnych, które nastąpiły w ramach europejskiej polityki spójności pod wpływem globalnego kryzysu społeczno-ekonomicznego. Należy określić, które z nich istotnie doprowadziły do uproszczenia i przyspieszenia procesu wdrażania europejskiej polityki spójności oraz powinny być wprowadzone do katalogu rozwiązań legislacyjnych na lata 2014-2020.

Wspieranie korzystania z nowych instrumentów finansowych

22. **Konwent Marszałków** zasadniczo dostrzega korzyści wynikające z innowacyjnego zastosowania odnawialnych form finansowania inwestycji, łączących dotacje i pożyczki. Warta poważnego rozważenia jest również propozycja włączenia tego typu mechanizmów, wstępnie przetestowanych w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, do zakresu interwencji również innych instrumentów finansowych (np. Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego). Upowszechnienie zastosowania mechanizmów odnawialnych, mających z punktu widzenia beneficjentów charakter zwrotny, musi być jednak uzależnione od rezultatów analizy doświadczeń nabywanych w latach 2007-2013 w związku z realizacją inicjatyw JEREMIE i JESSICA. Ponadto, obszarem zastosowania tych mechanizmów powinno pozostać wsparcie adresowane do sektora przedsiębiorstw. W przypadku sektora publicznego zasadą powinna pozostać formuła dotacyjna, od której ewentualne odstępstwa dotyczyłyby szczególnie uzasadnionych przypadków i stosowane byłyby opcjonalnie na poziomie instytucji zarządzających pomocą. **Konwent Marszałków** zwraca przy tym uwagę, że zawarte w przepisach prawa wspólnotowego podstawy prawne dla zastosowania tego typu instrumentów wymagają krytycznego przeglądu na podstawie analizy dotychczasowych doświadczeń wynikających z ich zastosowania. Celem takiego przeglądu powinno być wyeliminowanie barier i niejednoznaczności interpretacyjnych ujawniających się na poziomie wdrożeniowym, przede wszystkim w zakresie pomocy publicznej oraz systemu instytucjonalnego wdrażania instrumentów finansowych. System wdrażania tych instrumentów powinien być bardziej elastyczny oraz uwzględniać specyfikę i doświadczenia poszczególnych krajów i regionów, dając im możliwość kształtowania proporcji między instrumentami dotacyjnymi i pozadotacyjnymi.
23. **Konwent Marszałków** z niepokojem obserwuje opóźnienie w pracach nad opracowaniem koncepcji funkcjonowania w przyszłości polityk unijnych, w tym polityki spójności. Jednocześnie zwraca uwagę na potrzebę przyspieszenia prac tak, aby w odpowiednim momencie przyjąć dokumenty strategiczne w nowej formule, np. KPR, zapewniając odpowiedni czas na opracowanie programów operacyjnych.

Wprowadzenie trzeciego wymiaru: spójności terytorialnej

24. **Konwent Marszałków** zauważa brak zaadresowania polityki rozwoju miast, czego przykładem z ostatnich lat jest agenda miejska Unii Europejskiej. Jak dotychczas Unia Europejska nie określiła, w jaki sposób wmontować kwestie wspierania rozwoju miast w europejską politykę spójności, nie naruszając zasadniczo regionalnego modelu interwencji strukturalnej.
25. **Konwent Marszałków** opowiada się za instrumentami rozwoju miast promujący innowacyjne rozwiązanie, jako uzupełnienie grantu globalnego dla miast, a jednocześnie sprzeciwia się mnożeniu typów instrumentów rozwoju miast.
26. **Konwent Marszałków** dostrzega konieczność lepszego uwzględnienia w systemie wdrażania problematyki rozwoju terytoriów specyficznych, w tym obszarów wyodrębnionych pod względem funkcjonalnym. Koncepcja opracowywania i zarządzania programami grup miast czy dorzeczy lub basenów morskich w układzie innym niż krajowy czy regionalny, nie jest właściwa. Konsekwencją może być bowiem rozmycie odpowiedzialności za politykę rozwoju regionu oraz jej fragmentaryzacja. Na poziomie regionalnym możliwe jest tworzenie zasad inspirujących współdziałanie i wzajemne uwzględnianie interesów terytoriów o różnej specyfice, np. w taki sposób, aby prowadzenie polityki miejskiej było integralnie wkomponowane w politykę rozwoju całego regionu, uwzględniającą np. powiązania pomiędzy obszarami miejskimi i ich otoczeniem. „Autonomizacja” polityki miejskiej w formule odrębnych programów operacyjnych zagrażałaby w szczególności tworzeniu powiązań pomiędzy obszarami miejskimi i wiejskimi, np. w kontekście dostępu do wysokiej jakości usług i infrastruktury, a przede wszystkim uniemożliwiłaby wzmocnienie dyfuzji i absorpcji czynników rozwojowych na styku miasto i otoczenie oraz traktowanie terytorium jako obszaru funkcjonalnego. Rozwiązaniem, które uwzględni postulaty dotyczące rozwoju terytoriów specyficznych, w tym wzmocnienia polityki wobec miast a jednocześnie ogranicza możliwość wystąpienia skutków ubocznych byłoby wprowadzanie odpowiednich komponentów terytorialnych do programów krajowych lub regionalnych. Poza polityką miejską podobne rozwiązania mogą dotyczyć innych obszarów problemowych.
27. **Konwent Marszałków** podkreśla słabe rozpisanie czterech wymiarów spójności terytorialnej, które wyróżniono wcześniej w Zielonej Księdze. Brak wyraźnego przełożenia spójności terytorialnej na polityki Wspólnoty.
28. W raporcie można znaleźć trzy wewnętrznie sprzeczne próby omówienia tematu spójności terytorialnej. Zdaniem **Konwentu Marszałków** wiodącym kierunkiem badawczym w nurcie spójności terytorialnej powinno być podjęcie w kolejnym okresie programowania budżetowego i polityk, prac nad nową generacją europejskiej perspektywy rozwoju przestrzennego. Na podstawie tych prac będzie można uzyskać odpowiedź na pytanie, w jaki sposób polityka przestrzenna powinna służyć wzrostowi spójności terytorialnej oraz jakie problemy terytorialne mają charakter i zasięg międzynarodowy. Konieczne jest zatem prowadzenie badań nad terytorialnymi prognozami oddziaływania. Pewne kierunki interwencji ukierunkowane terytorialnie mogą pozostawać w sprzeczności z wymiarem regionalnym europejskiej polityki spójności, a więc temat ten należy podjąć w warstwie analitycznej.

Uproszczony i sprawniejszy system realizacji

29. **Konwent Marszałków** sprzeciwia się propozycji Komisji Europejskiej dotyczącej reformy systemu zarządzania i kontroli zaproponowanej w ramach przeglądu Rozporządzenia Finansowego oraz dla rocznego rozliczania wydatków.
30. Zdaniem **Konwentu Marszałków** słabość systemu wdrażania europejskiej polityki spójności w krajach członkowskich jest związane ze sposobem finansowania tej polityki. Wynika ona zarówno z rozwiązań europejskich, jak też z jej charakteru lokalnego. Dlatego też konieczne jest wprowadzenie niezbędnych uproszczeń i korekt, na podstawie dotychczasowych doświadczeń w państwach członkowskich,

aby w sposób zasadniczy usprawnić procedury obiegu środków finansowych. Wymaga to zapewnienia stosownych ram prawnych w regulacjach europejskich.

Struktura polityki spójności

31. **Konwent Marszałków** wyraża sprzeciw wobec wydzielenia EFS jako odrębnej pozycji budżetowej. Po pierwsze, takie wydzielenie może skutkować przyjęciem (narzuceniem) jednolitego schematu interwencji dla poszczególnych krajów i regionów już na etapie przednegocjacyjnym. Tymczasem właściwe zaadresowanie wsparcia z uwzględnieniem specyficznych deficytów i potencjałów rozwojowych charakteryzujących kraje i regiony wymaga zróżnicowanego kształtowania proporcji np. pomiędzy inwestycjami w zasoby ludzkie i wyposażenie infrastrukturalne. Po drugie, takie wydzielenie może pociągać za sobą dalsze pogłębianie odmienności regulacyjnych (w tym w odniesieniu do zasad i procedur) charakteryzujących różne instrumenty finansowe polityki spójności, co nie tylko nie ułatwi, ale wręcz utrudni osiągnięcie jednego z zakładanych celów reformy tej polityki, którym jest bardziej zintegrowanego podejścia do rozwoju terytorialnego. Pod znakiem zapytania stanie również możliwość integracji oraz koordynacji zarządzania różnymi formami wsparcia, w szczególności na poziomie regionalnym.
32. **Konwent Marszałków** opowiada się za utrzymaniem mechanizmu tzw. „regionów przejściowych” – regionów przekraczających poziom 75% PKB, jednocześnie zaliczanych do regionów celu 1 w obecnym okresie programowania, z wyłączeniem regionów tzw. „efektu statystycznego”. **Konwent Marszałków** podkreśla też znaczenie elastycznego przenoszenia alokacji między regionami różnych celów w danym państwie członkowskim.
33. **Konwent Marszałków** podkreśla potrzebę włączenia współpracy przygranicznej w odniesieniu do granic zewnętrznych UE jako pełnoprawnego elementu polityki spójności na zasadach obowiązujących dotychczas w ramach Celu 3 (Europejska Współpraca Terytorialna).

*Przewodniczący Konwentu
Marszałków Województw RP*

Adam Struzik